

9 söndagen efter den Heliga Trefaldighets dag

Tom Hardts postilla, första årgången

Evangelium: Luk. 16:1–8.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Vi har i dag hört liknelsen om den orättrådige förvaltaren, vars finurlighet och möjligen ohederlighet räddade honom ur den katastrof, som hotade honom som avslöjad förskingrare. Mycken onödig möda har lagts ned på funderingar kring de olika transaktionerna, på försäkringar om att Jesus inte vill göra oss lika ohederliga men dock i motsvarande mån påhittiga, uppfinningsrika och kreativa i en bättre och högre saks tjänst. Dagens budskap är ett annat, både enklare och djupare, både lättfattligare och mer centralt, det budskap, som ljuder redan i evangeliernas inledning från d.h. Johannes Döparens mun: *"Bären då sådan frukt som tillhör bättringen ... Redan är yxan satt till roten på trädet; så bliver då vart träd som icke bär god frukt avhugget och kastat i elden."* (Luk. 3:8 f.) Här talar evangeliets rike man, samme man, som gifter bort sin son, som gör gästabud, som på olika sätt och under olika gestalt träder fram som liknelsernas centralgestalt, nämligen den store och allsmäktige Guden, som hotat oss torra och ofruktbara träd med elden, som avtäckar våra räknenskapers falskhet, som jagar oss bort ur sin tjänst, som sänker oss ned i undergång. Yxan är satt i händerna på den dömande Guden, som i sin stränga Lag gör oss till syndare: *"Ty du kan icke längre få vara förvaltare."* Detta är domen, som sänker ned i den mänskliga existensens totala sammanbrott, och som framkallar ångestropet: *"Vad skall jag göra, då min herre tager ifrån mig förvaltningen? Gräva orkar jag icke, att tigga blyges jag för."* Så talar en människa, som förstått allvaret i Guds Lag och i sin egen situation, och som saknar alla utvägar. Det är samma uppgivenhet, som beskrivs efter S:t Petri pingstpredikan: *"När de hörde detta, kände de ett styng i hjärtat. Och de sade till Petrus och de andra apostlarna: Bröder, vad skola vi göra?"* (Apg. 2:37)

Det enda svar, som finns på denna fråga, ges av S:t Petrus med orden: *"Göran bättring, och låten alla döpa eder till edra synders förlåtelse; då skolen I såsom gåva undfå Den Helige Ande"* (Apg. 2:38) Det enda svaret säger alltså, att vi mste omvända oss, ångra synden och tro syndernas förlåtelse i dopets vatten och där

ta emot Den Helige Andes nya liv, livet i de goda gärningarna, livet i bättringens frukter. Inget annat svar ges oss av dagens evangelium. Den enda skillnaden är att svaret nu tas från andra hållet, börjar med slutet, börjar med bättringens frukt, med nästan, med det ordet: *"Skaffen eder vänner medelst den orättrådige Mamons goda, för at de, när detta har tagit slut, må taga emot eder i de eviga hyddorna."* (Luk. 16:9.) Detta är levnadssättet i Guds rike, kärlekens lag, som inte låter sig uppfyllas utan inträdet i Guds rike genom tron allena, genom nåden allena, ja *"Vi älska, därför att han först har älskat oss"* (1 Joh. 4:19.) När Jesus i sin gudomliga frihet tillåter sig att börja sin framställning med gärningarna, med det nya förhållandet till medmänniskorna, sker det för att påminna oss om att bättringens frukt är en falsk bättring, och att våra bättringsfrukter skall tjäna oss som tecken på Guds välbehag över våra liv. Det är samma budskap, som vi hör tio verser efter dagens evangelium i berättelsen om Lasarus och den rike mannen. Om vi inte vårdar oss om vår Lasarus, är vi utan tro och nåd. Om vi har Lasarus kär, är detta det yttre tecknet på osynlig nåd. I båda fallen, både i fråga om kärlekslöshet och kärleksfullhet, återgår allt på vårt förhållande till Ordet om bättring, till evangelium, till Abrahams avgörande ord: *"De hava Moses och profeterna; dem må de lyssna till."* (Luk. 16:29.) Så sammanfattar vi dagens budskap sålunda:

- I. evangeliums gåva i dopet nedbryter den giriga hårdheten,
- II. evangeliums gåva i dopet skapar den flödande nästanomsorgen,
- III. evangeliums gåva i dopet bär riklig frukt i evigheten.

I. Evangeliums gåva i dopet nedbryter den giriga hårdheten.

Både dagens evangelium och andra liknande texter i d.h. Skrift har en uttalad spets mot girigheten, mot mamonsdyrkan, så att strax efter evangeliet sägs: *"Allt detta hörde nu fariséerna, som voro penningkära och de drevo då gäck med honom."* (Luk. 16:14) Detta

tycks oss kanske som en alltför stor koncentration kring en enda synd, som vi dessutom uppfattar som ovanlig, därför att den står under allmänt ogillande. Den girige är ju inte populär. Ändå talas ofta om denna synd som varande själva motsatsen till trons levnadssätt. Härav kastas ljus över girighetens rätta väsen och därmed över dess allmänna spridning. Den är viljan att med egna medel behärska sitt liv, att med egen kraft, egna penningar, med Mamon göra sig oberoende av Gud. Den är alltså den hjärtats hårdhet, som evangelium övervinner genom att låta Gud bli vår Herre och låta oss glömma oss själva, så att i stället Mamon får tjäna nästan.

II. Evangeliums gåva i dopet skapar den flödande nästanomsorgen.

Den "trohet och klokhets i Kristi tjänst", som anges som dagens predikoämne, är ingen särskild skicklighet och snabbhet i ord och tanke, ingen smartness på det himmelska planet. Det är en klokhets, som avfordras var och en kristen, som är oupplösligt förenad med nåden, och som är en dårskap i världens ögon. Världen vet blott, att "var och en står sig själv närmast", att "man skall förverkliga sig själv", till vilket visserligen många för människan själv givande vänskapsband hör. Trons klokhets är av annat slag. Klokhets

i Kristi tjänst i Guds rike är att låta nästan intaga jagets tron i hjärtat, att se nästan på Guds sätt, att ta emot henne från Gud. Denna förändring av hjärtat är endast ett nådens verk och bär som sådan Guds kännetecken, är målmedveten, flödande och tröttnar icke.

III. Evangeliums gåva i dopet bär riklig frukt i evigheten.

Detta evangelium, som kan synas så begränsat till yttre handlingar, till bättringens frukter, är inte endast grundat på själva bättringen, på ånger och tro, på syndernas förlåtelse i dopets vatten. Det är också ett evangelium, som rycker oss in i tillvaron bortom död och uppståndelse, som talar om den eviga saligheten, om livet inför tronen och Lammet. Det heter ju om vår hjälpta nästa, som mottagit vår hjälp, det nedsatta skuldbrevet, att han "må taga emot eder i de eviga hyddorna." Varje botens frukt, varje kärlekshandling, är ihågkommen inför Guds ansikte och får sin nådelön i evigheten, skall erkännas av Gud och lönas med orden: "Du gode och trogne tjänare" (Matt. 25:21) Så sällsamt skall Gud tala till syndare och förskingrare, som gjort bot.

Amen.